

Dnr 564317
2024-01-23

Finansrapport tertial 3, 2023

Uppföljning av finanspolicyns riktlinjer och beslut tagna på delegation

Den av Kommunfullmäktige antagna finanspolicyn innehåller riktlinjer för kommunkoncernens tillgångs- och skuldhantering. I finanspolicyn regleras att rapportering ska ske till kommunstyrelsen i samband med delårs- och årsbokslut. Finansrapport tertial 3, 2023 är en åiterrapportering till kommunstyrelsen av tillgångs- och skuldförvaltningen per 31:a december 2023.

Ekonomidirektören m. fl. har bemyndigande att på kommunstyrelsens vägnar besluta om upptagande av lån enligt KS beslut 2022-11-29, Dnr 22KS356. Finansrapporten är en åiterrapportering av beslut tagna på delegation under tertial 3, 2023.

Finansieringsrisk, jämförelse mot finanspolicy

Finansieringsrisk är risken att inte ha tillgång till det kapital som verksamheten kräver eller att finansieringen endast kan erhållas till ökade kostnader.

Tabell: Genomsnittlig kapitalbindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Ej under 2 år och samtliga lån ska kunna återbetalas inom 15 år	←	3,1 år	2,7 år	2,9 år
Högst 45% av lånestocken får förfalla inom 12 månader	←	23%	26 %	30 %

Ränterisk, jämförelse mot finanspolicy

Ränterisk är risken att räntorna på marknaden rör sig upp eller ned över tid, vilket medför att räntekostnaderna för verksamheten förändras.

Tabell: Genomsnittlig räntebindningstid kommunkoncernen

Nyckeltal	Prognos framåt	2023-12-31	2022-12-31	2021-12-31
Skall vara 3 år med en tillåten avvikelse på max +/- 12 månader (2 - 4 år)	←	3,0 år	2,6 år	2,8 år
Minst 10% och högst 45% räntestjusteras varje 12 månaders period	←	26 %	31 %	33 %

Gävle kommunkoncern ligger rätt enligt finanspolicyen på alla nyckeltal, se ovan. Kapitalbindning och räntebindning ligger stabilt.

Nyckeltal

Tabell: Gävle kommunkoncern, 2023-12-31 (2022-12-31)

	Koncernen
Total låneskuld, mnkr*	8 219 (7 319)
Snitt kapitalbindning, år	3,1 (2,7)
Snitträntebindning, år	3,0 (2,6)
Snittränta	1,63 % (0,74 %)
Kapitalförfall inom 12 månader, %	23 (26)
Ränteförfall inom 12 månader, %	26 (31)

* Låneskulden består av externt upptagna lån i kommunens internbank, samt externt upptagna lån i Gävle Stadshus AB genom internbankens försorg.

Känslighetsanalys

Gävles kommunkoncern påverkas av ränterörelser. Kostnadsökningen på årsbasis vid 1 procentenhets ränteökning, på lån med rörlig ränta och fast ränta som förfaller inom ett år, är 11,5 mnkr.

Total räntekostnad för Gävle kommunkoncern förväntas vara cirka 185 mnkr under 2024.

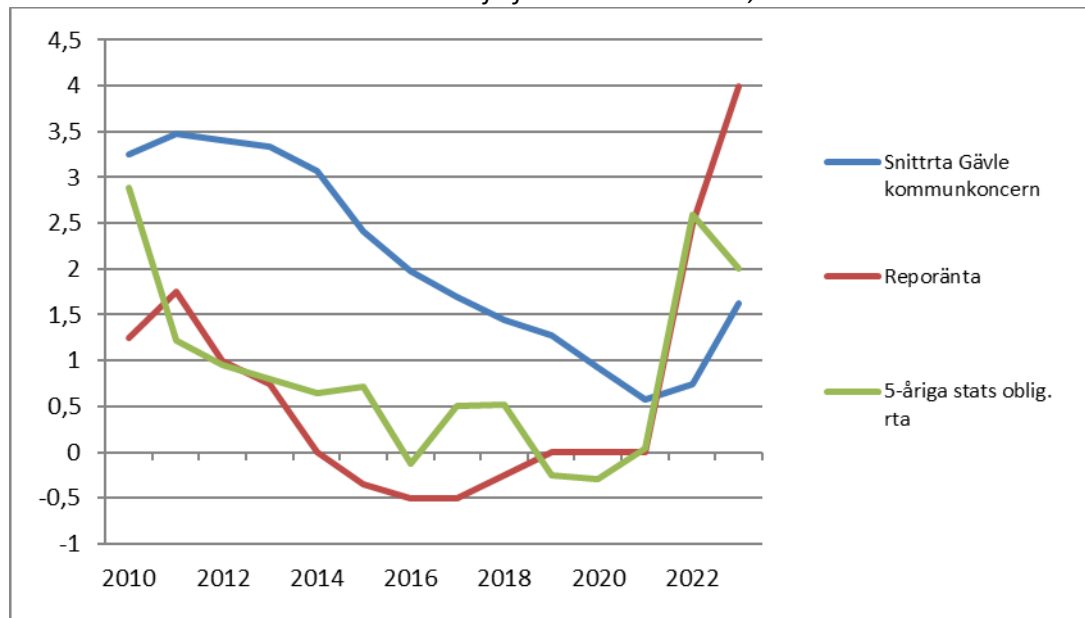
Kommunsektorns skuldförvaltning

Den kommunala ekonomin befinner sig alltjämt under hård press. I reala termer beräknas skatteunderlagsutvecklingen bli sämre för 2024 än för 2023 bland annat på grund av försämrad arbetsmarknad. Bedömningen är att inflation och räntor är på väg ned vilket borde medföra dämpat kostnadstryck för kommunsektorn i förlängningen, enligt Kommuninvest.

Kommuninvest publicerar kvartalsvis en rapport, kommunsektorns skuldförvaltning, som summerar kommunsektorns och regionernas låneskuld. I nedanstående tabell jämförs Gävle kommuns skuldportfölj med genomsnittet av Kommuninvests utlåning till offentliga sektorn.

	Gävle kommun	Genomsnitt riket
Kapitalbindning (år)	3,1	2,5
Andel av kapitalet som förfaller inom 12 mån (%)	23	26
Räntebindning (år)	3,0	2,7
Genomsnittsränta (%)	1,6	2,5

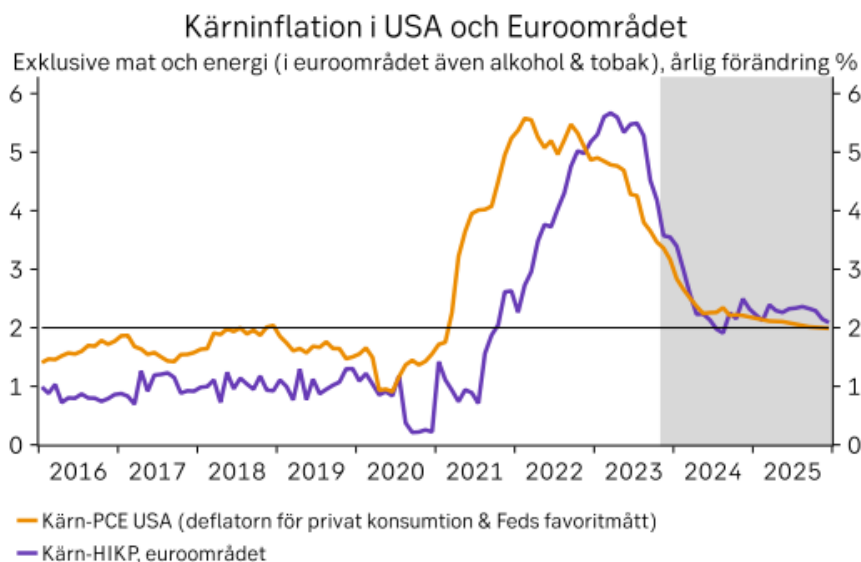
Bild: Gävle kommunkoncerns snittränta jmf. med andra räntor, 2023-12-31

Marknadsläge

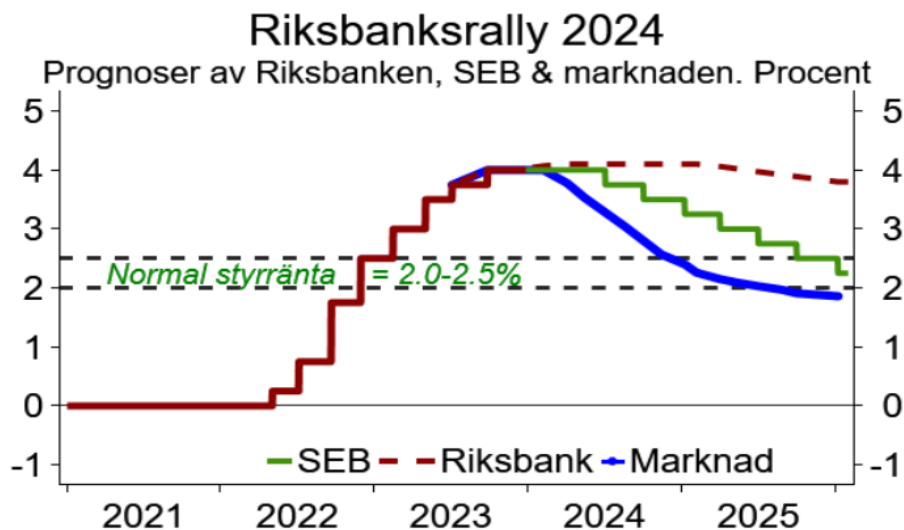
Efter några riktigt utmanande år för världsekonomin tas nu steg mot ökad stabilitet. Inflationen faller på bred front och öppnar vägen för lägre räntor, bättre vardagsekonomi för hushållen, lägre kostnader för företagen, stabilare konsumtion och på sina håll möjligheter till en mer aktiv finanspolitik.

Flera av de senaste årens orosmoln har i olika grad skingrats. Energipriserna fortsätter visserligen att variera, inte minst i Sverige där vintern hittills varit kall, men prisbilden har stabiliserats rejält och vi räknar inte med att de extrema pristopparna från 2022 kommer tillbaka. Även den stress i globala värdekedjor vi såg under 2021 och 2022 är i stort sett borta. Lägger man därtill att den lika sällsynta som efterlängtade mjuklandningen för USA:s ekonomi ser ut att vara inom räckhåll, förstår man nästan Federal Reserve-ledamoten Christopher Waller när han i ett tal nyligen utbrast att "För en makroekonom är det här nästan så bra det kan bli".

Källa: Macrobond, SEB

Snabbare nedgång i inflationen i omvärlden och en lite starkare krona har förbättrat inflationsutsikterna även i Sverige. Marknaden har gjort en helomvändning och räknar nu med att reporäntan kan börja sänkas redan under våren. Marknaden räknar med att Riksbanken om ett år har sänkt sin styrränta med runt 160 räntepunkter till 2,40%. SEB ser 3,25% i kristallkulan för samma tidpunkt, medan Riksbanken spår 4,10% i december 2024. En långsiktig normal styrränta bedöms ligga i intervallet 2,00-2,50 %, se nedan. SEB prognostiserar att i augusti 2024 är svensk kärninflation 2,0%, dessutom är långsiktiga inflationsförväntningar stabila enligt både Prospera och marknadsprissättning. Därmed är det högst logiskt att marknaden förväntar sig att räntan i slutet av 2024 ligger på en normal nivå, d.v.s. en ränta som varken stimulerar eller hämmar ekonomisk tillväxt.

(källa: SEB)

Gävle kommunkoncerns upplåning under 2023, jmf. med KF:s kreditram

Kommunfullmäktige fastställer en kreditram för extern upplåning i koncernen, kommunen och per bolag. Bolagen har totalt 2 785 mnkr kvar att nyttja av kreditramen för 2023. Gävle kommunkoncern har ett positivt banksaldo på 46 mnkr (258 mnkr), se sammanställning i tabellen nedan. (GFAB bad om utökad kreditram under 2023.

Tabell: Gävle kommunkoncerns låneöversikt samt nyttjande av kreditram, 2023-12-31

Enhet/Bolag	(mnkr)	Låneskuld (kredit)	Egna-externa lån	Kreditram-2023*	Kvar att nyttja**
Gävle Stadshus AB		-31	-769	900	100
AB Gavlegårdarna		-3 346	-100	4 200	754
Gävle Energi AB koncern		-628		1 100	472
Gävle Hamn AB		-1 199		1 500	301
Gävlefastigheter koncern		-2 609		2 520	-89
Gävle Parkeringsservice AB		-214		250	36
Gästrike Vatten AB koncern		-624		1 350	726
Gästrike Räddningstj. Förb.		106		0	106
Gästrike Återvinnare koncern		-56		160	104
Gästrike Ekogas AB		-95		150	55
Ej fördelat				220	220
Summa krediter-bolag		-8 696	-869	12 350	2 785
Gävle kommun		8 742		500	
Extern låneportfölj + Banksaldo					
Summa Bankkonto (Toppkonto)		46			
*Intern checkkredit, beslutad av KF					

Redovisning av Gävle kommunkoncerns skuldportfölj

Finansrådet ansvarar för hanteringen av den externa skuldportföljen, i enlighet med finanspolicyn. Finansrådet genom internbanken har under tertial 3 finansierat två nya lån. Under hela 2023 har nettoskulden ökat med 900 mnkr och totalt sex lån har finansierats. Inför varje finansiering (upplåning) genomför finansrådet en analys av möjligheten till hållbar upplåning, skuldportföljens sammansättning, förfalloprofil m. m. i relation till finanspolicyn, samt rådande marknadsvillkor. Denna analys ligger sedan till grund för internbankens upplåning.

Bolagens totala belåning ökade med cirka 950 mnkr under 2023 vilket medfört att den externa portföljens upplåningsvolym ökat med 900 mnkr. Gävle kommuns egna likviditet ligger stabilt på drygt 1 000 mnkr. Denna likviditet lånar kommunen ut till bolagen, därför ligger hela Gävle kommunkoncerns saldo på toppkontot i Nordea på kring noll (0) med viss variation.

Gävle kommunkoncerns externa upplåning per 2023-12-31, mnkr

Låneskuld (mnkr)	IB, 2022-12-31	Upplåning	Amortering	UB, 2023-12-31	Andel %, Saldo
Kommuninvest	6150	1 720	1070	6800	91,3%
Certifikat total	400	250	0	650	8,7%
Summa "extern portfölj"	6550	1 970	1 070	7450	100,0%
GSAB, externa lån med kommunal borgen (KI)	769			769	
ABG, externt pantbrevslån	100			100	
Summa Gävle kommunkoncern	7419	1 970	1 070	8319	

Redovisning av upplåning under hela 2023, mnkr

Finansiering/rullning befintliga lån	Kredittid	Ränta	Fast/Rörlig	Belopp
Kommuninvest	8 år	3,34%	Fast	400
Kommuninvest	6 år	3,44%	Fast	120
Kommuninvest	6 år	3,43%	Fast	300
Kommuninvest	7 år	3,80%	Fast	300
Kommuninvest	2 år	4,31%	Rörligt	300
Kommuninvest	7 år	3,84%	Fast	300
Amortering totalt 1070 mnkr				-1 070
Summa nettoupplåning				650
Nyupplåning Certifikat	Kredittid	Ränta	Fast/rörlig	Belopp
Diverse affärsbanker	3-mån	4,00%	Rörligt	250
Summa				250

Reverslån (s.k. interna lån), mnkr, internbanken har ej externa lån

Reverslån (mnkr)	IB, 2023-01-02	Upplåning	Amortering	UB, 2024-01-02
Gavlefastigheter AB	835		-31	804
Gävle Energi AB	262		-60	202
Bomhus Folketshus	6		0	6
Brynäs Fastighets AB	96		-4	92
Summa	1 199		-95	1 104

Hållbar finansiering

Finansmarknaden och Kommuninvest delar in hållbar finansiering i två olika kategorier, Lån för Social Hållbarhet och Gröna lån.

Lån för social Hållbarhet

Lån för Social Hållbarhet erbjuds av Kommuninvest till de kommuner, kommunala bolag och regioner som vill utveckla, stärka och synliggöra sina särskilda satsningar för att möta sociala behov och utmaningar. Kommuninvests sociala ramverk delas in i tre olika kategorier, se nedan.

Boende och boendemiljöer

- Allmännyttan i områden med särskilda behov
- Socialt hållbara bostäder och lokaler

Boende/boendemiljöer

- Socialt hållbara renoveringar
- Stadsdelsutveckling med social hållbarhet i fokus
- Nya boendeformer för att nå sociala mål
- Särskilda satsningar, exempelvis tryggare tvättstugor

Trygghet, säkerhet och tillgänglighet

- Trygghet och säkerhet
- Tillgänglighet

Trygghet/tillgänglighet/säkerhet

- Investeringar i tryggare utemiljöer
- Upprustningar i parkmiljöer
- Innovativa satsningar i räddningstjänsten
- Satsningar på ökad trygghet i äldreården

Hälsa, utbildning, idrott och kultur

- Hälsa- och sjukvård
- Utbildning och fortbildning
- Idrott - Kultur

Hälsa, idrott, utbildning, kultur

- Familjecentral
- Förskolesatsning
- Kulturhus
- Sporthall / upprustning idrottsplats

Gavlefastigheter, tillsammans med internbanken och Kommuninvest, lyckades under tertiäl 3 få ett projekt godkänt för Lån för Social Hållbarhet, Andersbergs idrottshall. Gavlefastigheter ansökte om Lån för Social Hållbarhet för tre olika projekt:

- Agnes kulturhus
- Hedesunda allaktivitetshus
- Andersbergs idrottshall

Gavlefastigheter jobbar vidare med de två ansökningar som inte blev godkända vid första "försöket". Förhoppningen är att även Agnes kulturhus och Hedesunda allaktivitetshus kan bli godkända i framtiden.

Gröna lån

Gröna lån beviljas investeringar som främjar övergången till lägre koldioxidutsläpp och en klimattålig tillväxt. Gröna lån kan även beviljas för att minska klimatpåverkan genom förnybara energikällor och energieffektiviseringar. Kommuninvests gröna ramverk delar in projekten i åtta kategorier, se nedan.

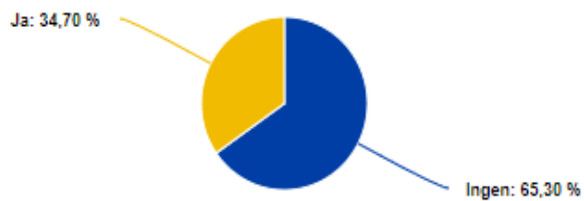
Gävle kommuns internbank fortsätter arbetet att tillsammans med bolagen lämna in ansökningar avseende hållbar finansiering. Under 2024 kommer förhoppningsvis Gävle vattens investeringar berättiga Gröna Lån.

Totalt har Gävle kommun 2 585 mnr i Gröna lån, per 2023-12-31:

- 130 mnr, AB Gavlegårdarna, Flerbostadshus Sörby backe
- 220 mnr, Gästrike Ekogas, Biogasanläggning i Forsbacka
- 340 mnr, Gävle Energi AB, Felixprojekt, fjärrvärmeledning Gävle-Sandviken
- 340 mnr, AB Gavlegårdarna, Godisfabriken
- 260 mnr, GFAB och ABG, div projekt.
- 395 mnr, AB Gavlegårdarna, bostäder södra Hemlingby
- 400 mnr, GFAB, Hemlingborg
- 500 mnr, GFAB, div. projekt

Andel gröna lån

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör

Jens Fornander
Controller